

самостійної пізнавальної та виробничої діяльності майбутніх спеціалістів за рівнем сформованості їх самостійності.

Важливішими чинниками витупають також наростаючий інформаційний потік і все більш поширюваний спектр технологічних навантажень. За умов взаємодії тих чи інших засобів, форм і методів навчальний ефект значно різнитиметься й пояснюватиметься з особливостями індивідуальності окремого студента. Останній зможе скористатися отриманими знаннями в подальшій професії лише в тій мірі, в якій навчальний процес відповідав його психофізіологічним особливостям.

Загальним теоретико-методологічним підґрунтям до рішення цієї важливішої проблеми є, зокрема, особистісно-діяльнісний підхід, що застосувала ще в середині 80-х рр. минулого століття І. Зимня. В межах запропонованого підходу особистість розглядається як суб'єкт діяльності, одночасно як такий, що визначає характер цієї діяльності та спілкування й формується в процесі такої діяльності. Передбачається певна свобода вибору студента як свого шляху, так і підручника, методів навчання, а в деяких випадках і викладача. Основна перевага даного підходу в тому, що він через активізацію внутрішніх резервів створює умови для розвитку гармонійної, морально досконалої, соціально активної, професійно компетентної та такої, що прагне постійного саморозвитку, особистості.

Оптимальне управління пізнавальною діяльністю студентів у цілісному педагогічному процесі найвищою мірою повинно стати особистісно-зорієнтованим, індивідуалізованим. Урахування індивідуальних відмінностей у мотивах навчання, темпах і особливостях пізнавальної діяльності тих, кого навчають, у зв'язку зі станом розвитку організму та психіки, рівнів доуніверситетської підготовки студентів і низки інших факторів виступає каталізатором удосконалення навчального процесу в цілому.

М. А. Михайлюк, канд. екон. наук, старш. викл.,
кафедра політичної економії обліково-економічних ф-тів

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ НА ПОЧАТКОВИХ ЕТАПАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО НАВЧАННЯ

Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні у напрямку ринкових відносин, зайвий раз підтверджують, що розви-

ток університетської освіти є не лише важливим, а й необхідним чинником прогресу вітчизняного суспільства.

Міжнародні стандарти освіти, що пропонуються за Болонською конвенцією, мають на меті переорієнтацію системи підготовки фахівців до новітніх тенденцій світового освітнього розвитку, поєднання зарубіжних технологій із досягненнями національної вищої школи тощо. Однак, цей процес інтеграції національної освіти до міжнародної має певні складнощі і не завжди є виправданим щодо глибини вивчення, якості оволодіння та сутнісного значення окремих фундаментальних дисциплін. У першу чергу, це стосується курсу політичної економії, вивчення якої за освітніми планами університету, з поточного навчального року обмежено лише одним семестром. Пройдений перший семестр 2005/2006 н. р. вказав на недоцільність такого кроку через складність опанування студентами 1-го курсу значного обсягу програмного матеріалу (27 тем) та написання в цьому ж семестрі науково-дослідної праці. Вадами такої концентрації навчального матеріалу є їхнє, в більшості випадків, досить поверхневе вивчення, не належне сприйняття науково-методологічної глибини важливих понять, категорій, законів, концепцій та теорій політичної економії, яка є базисом понад 50 економічних дисциплін і формує світогляд, логіку економічного мислення на весь період навчання студентів. Негативним у цьому плані є також не вироблені ще у студентів навички, практичний досвід та мотивація щодо розуміння важливості поглибленого засвоєння категоріального апарату політичної економії як методологічної основи подальшого розуміння і вивчення більш практичних дисциплін (фінансів, страхування тощо).

З огляду навіть на ці короткі зауваження, досвід радить розширити перш за все погодинний обсяг вивчення політичної економії і як у формі аудиторних занять, і як у формі самостійної роботи, і як проведення додаткових модульних та тестових завдань з обов'язковим контролем викладача. І це зовсім не екстенсивний шлях вивчення предмету, а вкрай необхідний етап «дозрівання» знань, їх суттєвішої кристалізації, а не аморфності за рахунок прискорення та скорочення терміну вивчення.

Цікавим елементом насичення навчального процесу, на наш погляд, повинні стати і проблемні семінари, де студенти спілкуючись між собою, мали б можливість поелементно та подетально обговорювати і найважливіші, і найважчі для розуміння сучасні аспекти політичної економії, залучаючи до цього процесу «коле-

ктивну думку» та спільні чи відмінні позиції з тих чи інших проблемних питань.

Підсумовуючи тези, хотілося б зазначити, що у новому навчальному році бажано б збільшити загальний обсяг вивчення політичної економії до двох семестрів, як це було раніше, для поглиблення досконалості ідеології політекономічного мислення майбутніх фахівців економічного профілю, їх масштабнішого відчуття сучасних тенденцій економічного світу, в якому їм доведеться працювати на конкурентних засадах.

Е. В. Мірошніченко, канд. пед. наук, доц.,
кафедра української та іноземних мов ФЕФ

ОСВІТНЯ АВТОНОМІЯ ЯК СУЧАСНА ТЕНДЕНЦІЯ ПРОЦЕСУ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Реформування вітчизняної системи вищої іноземної освіти у контексті Болонського процесу неможливе без переосмислення засад процесу навчання іноземних мов, перегляду змістовних аспектів навчання, форм організації навчального процесу. Зміни охоплюють практично всі елементи педагогічної системи і в першу чергу характер взаємодії студент — викладач. Викладач все частіше із організатора навчальної роботи перетворюється на своєрідного і часто непомітного помічника, порадирика студента. Така зміна ролі викладача в навчальному процесі відбивається не тільки у відборі й організації змісту навчання іноземних мов, а й визначенні методів і технологій навчання. Євроінтеграційні процеси в освіті стають своєрідним каталізатором передової педагогічної теорії, спрямованої на розвиток особистості студента, спроможного реалізовувати свої власні освітянські проекти, студента, який прагне самовдосконалення протягом усього життя.

Реалізація поставленої мети в галузі навчання іноземних мов передбачає відповідність рекомендаціям Ради Європи з мовної політики, які визначають компетенції та стратегії оволодіння ними в процесі вивчення іноземних мов, а також рівні сформованості вмій іноземної комунікативної компетенції студентів.

З огляду на те, що провідним видом діяльності студента в процесі його професійної освіти є професійно орієнтована діяльність навчання, а не власне професійна діяльність, вважаємо доцільним вживати термін освітня, а не професійна автономія студента, який лише розпочинає свій професійний розвиток. Освітня автономія як внутрішня особиста незалежність студента, ґрунту-